

Języki Formalne i Teoria Translacji

Lista Zadań 2, Zadanie 4.

Marcel Jerzyk
12 Listopad, 2019

1 Lista Zadań #2, Zadanie #4.

Czy język $L = \{0^{n!} : n \in \mathbb{N}\}$ jest *regularny*?

2 Sposób na Zadanie

Używając lematu o pompowaniu, można dowieść, że dany język nie jest językiem regularnym. Lemat brzmi:

Jeżeli L - regularny $\implies \exists P \geq 1$, takie że $\forall S \in L \wedge |S| \leq P$ to istnieje podział S na podśłowa $x, y, z \in \Sigma^*$ ($S = xyz$) z pewnymi właściwościami, wyjaśniając:

jeżeli język L jest *regularny*, oznacza to, że posiada pewną stałą *pumping length* P , taką, że dla każdego słowa S , które jest większe, bądź równe tej stałej, istnieje podział tego S na trzy części $S = xyz$, taki, który spełnia poniższe założenia:

- $xy^iz \in L$, dla każdego $i \geq 0$
- $|y| > 0$
- $|xy| \leq P$

Nieformalnie lemat orzeka, że środkowa część każdego dostatecznie długiego słowa (w danym języku) może być "pompowana", czyli powielona dowolna ilość razy, a powstałe słowo dalej będzie należeć do tego języka.

Lemat ten będzie wykorzystany w zadaniu w dowodzie niewprost.

3 Rozwiązanie

$$L = \{0^{n!} : n \in \mathbb{N}\}$$

Zakładamy, że L jest *regularny*, więc istnieje *pumping length* P . Wybierzmy słowo $S \in L$:

$$S = \underbrace{0^k}_x \underbrace{0^j}_y \underbrace{0^{P!-(k+j)}}_z$$

Będziemy pompować $y = 0^j \wedge j \in [1, P]$.

$$S = 0^k (0^j)^i 0^{P!-(k+j)}$$

$$S = (0^j)^i 0^{P!-j} \xrightarrow{i=2} 0^{P!+j}$$

Pomijając na razie przypadek, gdy $P = 1$ i biorąc pod uwagę przypadki, gdy $P \geq 2$:

$$P! + j < (P + 1)!$$

$$P! + j < P! * (P + 1)$$

$$P! + j < P * P! + P!$$

$$j < P * P!$$

Działa dla $j \in [2, P]$, ponieważ $P < P * P!$
Rozważając pominięty przypadek $P = 1$:

$$0^{1!} = 0$$

$$i = 3$$

$$y = 0 \wedge x, z = \varepsilon$$

$$\varepsilon(0)^3\varepsilon = 000 \notin L$$

Jest to sprzeczne z lematem o pompowaniu, więc język $L = \{0^{n!} : n \in \mathbb{N}\}$ **nie jest językiem regularnym**. $\square$